

Na temelju odredbi članka 8. stavka 1. i članka 15. točke 2. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine br. 140/05, 154/11, 12/12) i članka 691. stavka 5. u vezi s člankom 694. stavkom 3. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine br. 65/18, 17/20, 83/21) te članka 96. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine br. 47/09, 110/21) u postupku posrednog nadzora nad društvom Zagrebačka burza d.d., Zagreb, Ivana Lučića 2a/22, OIB: 84368186611, LEI: 7478000050A040C0D041 pokrenutom po službenoj dužnosti, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 11. listopada 2022. godine donosi

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je društvo Zagrebačka burza d.d., Zagreb, Ivana Lučića 2a/22, OIB: 84368186611, LEI: 7478000050A040C0D041 otklonilo nezakonitosti i nepravilnosti utvrđene u postupku posrednog nadzora KLASA: UP/I 995-04/22-05/02.
2. Utvrđuje se da je okončan postupak posrednog nadzora nad Zagrebačkom burzom d.d. Zagreb, Ivana Lučića 2a/22, OIB: 84368186611, LEI: 7478000050A040C0D041 u vezi trgovanja dionicama burzovne oznake DDJH izdavatelja društva ĐURO ĐAKOVIĆ GRUPA d.d., Ulica 108. brigade ZNG 42, Slavonski Brod, OIB: 58828286397, LEI: 7478000070H8IW3J9L75 na uređenom tržištu Zagrebačke burze d.d. koji se u Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga vodi pod KLASOM: UP/I 995-04/22-05/02.

Obrazloženje

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, sa sjedištem u Zagrebu, Franje Račkog 6 (dalje u tekstu: „**Hanfa**“) provela je postupak posrednog nadzora trgovanja dionicama burzovne oznake DDJH, izdavatelja društva ĐURO ĐAKOVIĆ GRUPA d.d., Ulica 108. brigade ZNG 42, 35 000 Slavonski Brod, OIB: 58828286397, LEI: 7478000070H8IW3J9L75 (dalje u tekstu: „**Društvo**“) na uređenom tržištu Zagrebačke burze d.d., Zagreb, Ivana Lučića 2a/22, OIB: 84368186611, LEI: 7478000050A040C0D041 (dalje u tekstu: „**Burza**“).

Predmet posrednog nadzora nad Burzom bilo je izvršavanje obaveza propisanih člankom 299. stavcima 1. i 2. te člankom 340. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine br. 65/18, 17/20, 83/21, dalje u tekstu: „**ZTK**“), a u vezi trgovanja dionicama burzovne oznake DDJH na uređenom tržištu u razdoblju od 12. srpnja 2022. do 18. srpnja 2022. godine.

O provedenom postupku posrednog nadzora sastavljen je zapisnik, KLASA: UP/I 995-04/22-05/02, URBROJ: 326-01-60-61-22-7 od 29. srpnja 2022. godine (dalje u tekstu: „**Zapisnik**“) u kojem je detaljno opisano činjenično stanje utvrđeno provedenim nadzorom.

U Zapisniku je utvrđeno da je Burza ispravno postupila obavijestivši članove 13. srpnja 2022. godine o provedbi korporativne akcije spajanja dionica burzovne oznake DDJH uz upozorenje da će svi aktivni nalozi u trgovinskom sustavu biti otkazani sukladno članku 175. Pravila Burze od 20. studenog 2019. te Izmjena i dopuna Pravila Burze od 24. rujna 2021. (dalje u tekstu: „**Pravila Burze**“) te otkazivanjem aktivnih naloga vezanih uz trgovanje dionicama DDJH temeljem čega je na početku dana 14. srpnja 2022. godine knjiga naloga vezano uz dionice DDJH bila prazna.

Iz utvrđenih činjenica o predmetnom trgovanju dionicama burzovne oznake DDJH na uređenom tržištu Burze na dane 14. i 15. srpnja 2022. godine razvidno je da Burza nije pravovremeno aktivirala neke od mjera za osiguranje ispravnog, neprekidnog i učinkovitog funkcioniranja trgovinskog sustava prilikom nastalog poremećaja u sustavu trgovanja na spomenute dane, obzirom da nije poništila transakcije zadane s očito pogrešnom količinom dionica ili obustavila trgovanje na spomenute dane.

Dodatno, Burza je propustila ispravno primijeniti mjere za osiguravanje ispravnog funkcioniranja tržišta propisane Pravilima Burze i to u prvom redu članak 262. stavak 1. točku 2. Pravila Burze kojim je propisano da će „*Burza privremeno obustaviti trgovinu financijskim instrumentom ako je to potrebno radi provođenja određene promjene koju provodi središnji depozitorij odnosno središnji registar i/ili sustav poravnanja i/ili namire*“ obzirom da je propustila privremeno obustaviti trgovanje dionicama burzovne oznake DDJH odmah dana 14. srpnja 2022. nakon što je uočila da članovi nisu uskladili svoja stanja glede volumena pozicija. Burza je ispravno reagirala pokrenuvši dražbe uravnoteženja na dane 14. i 15. srpnja 2022. te je, u izravnom kontaktu prema nekim članovima upozorila na potrebu za provjerom ispravnosti naloga, ali nije u potpunosti postupila sukladno članku 299. stavku 1. ZTK kojim je propisano da „*Burza mora uspostaviti i primjenjivati učinkovite sustave, postupke i mehanizme za odbacivanje naloga koji premašuju unaprijed određeni prag volumena i cijena ili su očito neispravni.*“

Nalog u smislu članka 284. stavka 6. ZTK ima značenje ponude na kupnju ili prodaju financijskih instrumenata. Prema članku 299. stavku 2. ZTK „*Burza mora biti u mogućnosti privremeno zaustaviti ili ograničiti trgovanje ako postoji značajno kretanje cijena financijskog instrumenta na mjestu trgovanja kojim upravlja ili na povezanom tržištu u kratkom razdoblju te u iznimnim slučajevima burza mora biti u mogućnosti otkazati, izmijeniti ili ispraviti svaku transakciju.*“ Naime, provedenim postupkom posrednog nadzora u trgovanju dionicama burzovne oznake DDJH na uređenom tržištu na dane 14. i 15. srpnja 2022. godine utvrđeno je kako je Burza propustila pravovremeno primijeniti učinkovite postupke za odbacivanje očito neispravnih naloga na trgovanje dionicama DDJH ili pravovremeno privremeno obustaviti trgovanje istima obzirom na značajan pad cijene dionica od 83,47% na dan 14. srpnja 2022. godine i značajni rast cijene dionica od čak 200% na dan 15. srpnja 2022. godine kada je zaprimila zahtjeve članova za poništenjem transakcija iz kojih je bilo jasno da se radi o pogrešno zadanim nalogima koji su posljedično rezultirali i značajnim porastom cijene financijskog instrumenta na tržištu.

Tijekom provedenog nadzora utvrđeno je kako je na dane 14. i 15. srpnja 2022. godine Burza zaprimila nekoliko zahtjeva od članova za poništenjem transakcija zbog pogrešnih količina koje je Burza odbila na pojedinačnoj osnovi, propuštajući primijetiti da se radi o više istih slučajeva koji mogu utjecati na fer, uredno i djelotvorno trgovanje te zaštitu ulagatelja. Ipak, dana 18. srpnja 2022. Burza iskorištava svoje pravo i obustavlja trgovanje dionicama DDJH

sukladno ovlastima iz članka 340. stavaka 2. i 3. ZTK i članka 262. stavka 1. točke 2. i točke 4. Pravila Burze te podnosi prema SKDD-u zahtjev temeljem članka 240. stavka 2. Pravila SKDD-a za otkazom svih transakcija dionicom DDJH na dane 14. i 15. srpnja 2022. Neposredno nakon objave SKDD-a da je prihvatio navedeni zahtjev ZSE i poništio transakcije dionicama DDJH, ZSE objavljuje poništenje istih transakcija sukladno članku 271. stavku 2. Pravila Burze radi osiguravanja fer, urednog i djelotvornog odvijanja tržišnih aktivnosti i zaštite ulagatelja.

Navedeno poništenje transakcija na dan 18. srpnja 2022. temeljem članka 271. stavka 2. Pravila Burze nije usklađeno s rokovima za donošenje ovakvog poništenja. Dodatno, sukladno članku 340. stavku 2. ZTK, Burza je dužna donijeti odluku o privremenoj obustavi trgovanja ili isključenju iz trgovanja financijskog instrumenta kada to zahtijeva zaštita ulagatelja ili taj financijski instrument više ne udovoljava Pravilima Burze. Slijedom utvrđenog činjeničnog stanja u postupku trgovanja dionicama burzovne oznake DDJH na uređenom tržištu na dane 14. i 15. srpnja 2022. godine, utvrđeno je da Burza nije donijela odluku o privremenoj obustavi trgovanja dionicama burzovne oznake DDJH odnosno isključenju iz trgovanja dionica burzovne oznake DDJH u slučaju kad je to zahtijevala zaštita ulagatelja već dana 14. srpnja 2022. godine, a posljedično i dana 15. srpnja 2022. godine, ali je to učinila u ponedjeljak 18. srpnja 2022. godine.

Dodatno, u točkama 1.4. i 1.5. Zapisnika navodi se opseg dodatnih mjera koje Burza može poduzeti u cilju sprječavanja podnošenja pogrešnih naloga prilikom provođenja korporativnih akcija spajanja ili podjele dionica, kao i postupka poništenja transakcija u slučaju pogrešno zadanih naloga. Opseg dodatnih mjera koje Burza može poduzeti je da se vrijednosni papiri kod kojih se provode korporativne akcije (spajanja i podjele dionica) dodatno stave u segment za promatranje i to od dana zaprimanja obavijesti Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d., Zagreb, Heinzelova 62a, OIB: 84368186611 (dalje u tekstu: „**SKDD**“) do dana provođenja korporativne akcije te da Burza dodatno naglasi kada je prvi dan trgovine novim dionicama u obavijestima koje šalje članovima povodom provedbe korporativnih akcija spajanja i podjela dionica.

Dodatno, Burza bi trebala jasnije imati propisane i uspostavljene procese donošenja odluke o poništavanju transakcija u slučajevima pogrešnih naloga te posljedične primjene članaka 271., 272., 274. i 275. Pravila Burze u cilju učinkovitog i standardiziranog postupanja sa zahtjevima članova, kao i unaprjeđenja procesa procjene rizika u slučaju da se radi o pojavi više uzastopnih ili povezanih slučajeva tijekom jednog ili više uzastopnih trgovinskih dana koji mogu utjecati na fer, uredno i djelotvorno trgovanje te zaštitu ulagatelja, a kako bi se osigurala pravovremena reakcija tržišnog operatera. Kao dodatnu mjeru osiguranja, Burza bi trebala uspostaviti mehanizam kojim se bez odgode obavještava regulatora o svim zaprimljenim zahtjevima za poništavanje transakcija na Burzi te odlukama operatera tržišta o usvajanju ili odbijanju takvih zahtjeva.

Nadalje, u Zapisniku je konstatirano i da bi Burza trebala imati propisane i uspostavljene procese donošenja odluke o podnošenju zahtjeva SKDD-u za otkazom i izmjenom transakcija s tržišta sukladno članku 240. stavku 2. Pravila Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. iz prosinca 2021. godine (dalje u tekstu: „**Pravila SKDD-a**“) u cilju učinkovitog i standardiziranog postupanja sa zahtjevima za otkazom ili poništenjem transakcija (koje ovlaštene osobe Burze donose odluku o podnošenju zahtjeva, u kojem roku, na temelju kojeg utvrđenog činjeničnog stanja vezanog uz procjenu pogreške, sve sukladno članku 240. stavku 2. Pravila SKDD-a).

Zapisnikom je određen rok od 15 (petnaest) dana od primitka Zapisnika za podnošenje prigovora na Zapisnik, sukladno odredbama članka 691. stavka 2. ZTK u vezi s člankom 694.

stavkom 3. ZTK. Burza je Zapisnik od 29. srpnja 2022. godine zaprimila 1. kolovoza 2022. godine, ali na isti nije u Zapisniku određenom roku uložila prigovor.

Sukladno odredbi članka 691. stavka 5. ZTK propisano je da ako su nezakonitosti i/ili nepravilnosti utvrđene zapisnikom otklonjene nakon sastavljanja zapisnika, a prije donošenja rješenja o nadzornim mjerama, Hanfa će o tome sastaviti dopunu zapisnika te će, ako su otklonjene sve utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, donijeti rješenje kojim se utvrđuje da su nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene i postupak nadzora okončan.

Dodatno, sukladno odredbi članka 691. stavka 6. ZTK prije donošenja rješenja iz stavka 5., Hanfa može provjeriti postupanje subjekta nadzora te zatražiti dostavu dokumentacije ili drugih dokaza kako bi se utvrdilo jesu li utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem opsegu.

Slijedom navedenog, a temeljem odredbe članka 691. stavka 6. ZTK, Hanfa je prije donošenja rješenja o nadzornim mjerama, a nastavno na činjenicu da Hanfa u Zapisniku određenom roku nije zaprimila prigovor Burze i obzirom na opseg dodatnih mjera navedenih u točkama 1.4. i 1.5. Zapisnika, od Burze dana 31. kolovoza 2022. godine putem maila KLASA: UP/I 995-04/22-05/02, URBROJ: 326-01-60-61-22-8 zatražila očitovanje je li Burza u razdoblju od primitka Zapisnika do primitka zahtjeva Hanfe za očitovanje usvojila navedene dodatne mjere iz Zapisnika te zatražila dostavu odgovarajućih dokaza o istome.

Burza je dana 6. rujna 2022. godine putem maila KLASA: UP/I 995-04/22-05/02, URBROJ: 383-22-9 dostavila traženo očitovanje s popratnim dokazima. U dostavljenom očitovanju Burza je navela da je po zaprimanju Zapisnika pristupila razmatranju potrebnih izmjena u internim procedurama kako bi se uskladila s dodatnim mjerama Hanfe, te je iste usvojila do dana odgovora na upit Hanfe 6. rujna 2022. godine.

Na navode Hanfe o opsegu dodatnih mjera koje Burza može poduzeti da se vrijednosni papiri kod kojih se provode korporativne akcije dodatno stave u segment za promatranje i to od dana zaprimanja obavijesti SKDD-a do dana provođenja korporativne akcije te da Burza dodatno naglasi kada je prvi dan trgovine novim dionicama u obavijestima koje šalje članovima povodom provedbe korporativnih akcija spajanja i podjele dionica, Burza navodi da je kao opseg dodatnih mjera u cilju sprječavanja zadavanja pogrešnih naloga prilikom provođenja korporativnih akcija spajanja ili podjele dionica, dana 18. srpnja 2022. godine prilikom provedbe korporativne akcije podjele dionica ATGR na internetskim stranicama Burze izdavatelja ATLANTIC GRUPA d.d. Burza razvrstala u segment promatranja prije prvog dana trgovine novom količinom dionica, a kako bi se investicijskoj javnosti dodatno skrenula pažnja na potrebu pojačanog praćenja okolnosti vezanih za provedbu korporativne akcije.

Naknadno je dogovoreno da će se izdavatelj razvrstati u segment za promatranje ranije, od dana zaprimanja obavijesti SKDD-a do dana provođenja korporativne akcije, što je Burza predložila u očitovanju od 21. srpnja 2022. godine. U skladu s navedenim u dijelu 6.3.1. točki 8. Procedure Odjela nadzora tržišta od 5. rujna 2022. godine, Burza je opisala postupak razvrstavanja izdavatelja u segment za promatranje u slučaju provedbe korporativne akcije spajanja ili podjele dionica. Dodatno, Burza je u obavijesti koju šalje članovima o provedbi korporativne akcije spajanja ili podjele dionica dodatno naglasila prvi dan trgovine novom količinom dionica kako bi članovima i njihovim klijentima bila nedvojbeno i jasna, o čemu je Burza dostavila kao dokaz elektroničku poštu o provedbi korporativne akcije poslane članovima dana 18. srpnja 2022. godine u 11:27 sati.

Na navode Hanfe da bi Burza trebala jasnije imati propisane i uspostavljene procese donošenja odluke o poništavanju transakcija u slučajevima pogrešnih naloga te posljedične primjene članaka 271., 272., 274. i 275. Pravila Burze u cilju učinkovitog i standardiziranog postupanja sa zahtjevima članova kao i unaprijeđenja procesa procjene rizika u slučaju da se radi o pojavi više uzastopnih ili povezanih slučajeva tijekom jednog ili više uzastopnih trgovinskih dana koji mogu utjecati na fer, uredno i djelotvorno trgovanje te zaštitu ulagatelja, a kako bi se osigurala pravovremena reakcija tržišnog operatera, Burza navodi da je navedene procese opisala u dijelu 6.4.1. Procedure Odjela nadzora tržišta.

Procesi su opisani u točki „*Pogrešan unos elemenata ponude u trgovinski sustav*“, a dodatno je dorađena i točka „*Transakcije bez promjene vlasništva (wash trade)*“ istog dijela procedure, obzirom da se radi o poništenju specifičnih vrsta transakcija gdje nije bilo moguće propisati u potpunosti jednako postupanje kao i u slučaju transakcija kod kojih su elementi ponude pogrešno uneseni.

Na navode Hanfe da bi kao dodatnu mjeru osiguranja trebala uspostaviti mehanizam kojim se bez odgode obavještava regulatora o svim zaprimljenim zahtjevima za poništavanje transakcija na Burzi te odlukama operatera tržišta o usvajanju ili odbijanju takvih zahtjeva, Burza u očitovanju navodi da je navedeni mehanizam obavještavanja regulatora propisala u dijelu 6.4.1. Procedure Odjela nadzora tržišta od 5. rujna 2022. u točki „*Pogrešan unos elemenata ponude u trgovinski sustav*“ podtočkama 2., 6. i 7..

Uvidom u dostavljenu Proceduru, utvrđeno je da je u navedenom dijelu propisano da će se obavijest o „*Transakciji u postupku provjere*“ (dio 6.4.1. točka 2. Procedure) i obavijest „*Ispravna transakcija*“ (dio 6.4.1. točka 6. Procedure) će se e-mailom uputiti Hanfi, a kratki izvještaj o činjenicama koje je Burza uzela u razmatranje i na temelju kojih je donijela odluku da je transakcija ispravna (dio 6.4.1. točka 7. Procedure) će odmah po izradi Burza dostaviti Hanfi.

Zaključno, na posljednji navod o opsegu dodatnih mjera Hanfe da bi Burza trebala imati propisane i uspostavljene procese donošenja odluke o podnošenju zahtjeva SKDD-u za otkazom i izmjenom transakcija s tržišta sukladno članku 240. stavku 2. Pravila SKDD-a u cilju učinkovitog i standardiziranog postupanja sa zahtjevima za otkazom ili poništenjem transakcija (koje ovlaštene osobe Burze donose odluku o podnošenju zahtjeva, u kojem roku, na temelju kojeg utvrđenog činjeničnog stanja vezanog uz procjenu pogreške, sve sukladno članku 240. stavku 2. Pravila SKDD-a), Burza je u dostavljenom očitovanju navela da je navedene procese propisala u dijelu 6.4.3. Procedure Odjela nadzora tržišta.

Slijedom svega prethodno navedenog, Hanfa je uvidom u zaprimljeno očitovanje Burze i priložene dokaze utvrdila da su Zapisnikom utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene u odgovarajućem opsegu nakon sastavljanja Zapisnika, a prije donošenja rješenja o nadzornim mjerama sukladno odredbi članka 691. stavka 5. ZTK i sastavila Dopunu zapisnika, KLASA: UP/I 995-04/22-05/02, URBROJ: 326-01-60-61-22-10 dana 14. rujna 2022. godine kojom je isto konstatirano. Dopunom zapisnika Burzi je određen rok od 8 (osam) dana od dana primitka Dopune zapisnika za podnošenje prigovora na istu, koji se može podnijeti iz razloga propisanih člankom 692. ZTK, te mora sadržavati elemente propisane istim člankom.

Dopunu zapisnika Burza je zaprimila dana 16. rujna 2022. godine. U roku određenom za podnošenje prigovora u Dopuni zapisnika Burza nije podnijela prigovor na Dopunu zapisnika. Slijedom svega prethodno navedenog, temeljem utvrđenih činjenica i provedenih analiza u provedenom postupku nadzora i uzimajući u obzir očitovanje Burze od 6. rujna 2022. godine, Hanfa je temeljem odredbe članka 691. stavka 5. ZTK ocijenila da je Burza u odgovarajućem

opsegu primijenila dodatne mjere izrečene Zapisnikom, stoga je odlučeno kao u točkama 1. i 2. izreke rješenja.

Sukladno odredbi članka 8. stavka 3. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, ovo rješenje objavljuje se na internetskoj stranici Hanfe.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali se protiv istoga može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog rješenja.

KLASA: UP/I 995-04/22-05/02
URBROJ: 326-01-60-61-22-11
Zagreb, 11. listopada 2022.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr.sc. Ante Žigman